

Halabja - en ramt by eller en skam i medmenneskers tavshed om en forbrydelse

Området omkring Halabja havde som så mange andre områder i Nordirak (Kurdistans region) i løbet af 1987 været udsat for angreb fra irakiske styrker, og mange af de omkringliggende landsbyer var blevet ødelagt af irakiske bulldozere. Mange kurdere havde derfor søgt tilflugt i de større byer, og Halabja voksede på kort tid fra at have en befolkning på omkring 40.000 til at huse en befolkning på næsten 80.000 mennesker. Byens befolkning var kendt for at støtte Peshmergas, dvs. kurdiske oprørssoldater.

Den syv måneder lange anfal-kampagne er blevet udråbt til det bedst domumeterede folkedrab siden Holocaust. Den fandt officielt sted fra februar 1988 til september 1988, men strakte sig reelt fra 1987 til 1989. Den menes at have kostet mellem 100.000 og 180.000 kurdere livet. Anfal var det officielle kodeord for udryddelseskampagnen, der havde til formål at affolke de kurdiske landområder i Nordirak. Ordet Anfal stammer fra Koranen, og henviser til det vers, der omhandler krig.

Saddam Husseins fætter, Ali Hassan AL-majid, bedre kendt som kemiske Ali, havde ansvaret for massedrabet, der ikke mindst er berøgtet, fordi styret brugte kemiske våben mod civilbefolkningen, 40 kurdiske landsbyer blev ramt under otte angreb med kemiske våben. Det mest kendte angreb var mod Halabja, som blev angrebet med napalm, senneps- og nervegas, hvilket kostede 5.000 livet og sårede 15.000 på en enkelt dag. Efter angrebene rykkede bulldozere ind i områderne og jævned landsbyerne med jorden. Civile mål såsom skoler og moskeer blev ødelagt, enorme mængder private ejendele blev konfiskeret, og tilfældige civile fra forbudte områder blev arresteret eller tvangsforflyttet.

Inden den 16 marts indledte irakerne i første omgang to dage i træk med et luftbombardement af byen. Flyene fløj så lavt, at indbyggerne kunne se, at det var irakiske fly. Civilbefolkningen havde tidligere været udsat for bombardementer, så mange havde bygget beskyttelsesforanstaltninger, hvor de kunne krybe i sikkerhed. Om eftermiddagen bemærkede de, som stadig holdt sig skjult, en mærkelig sødlig lugt af æbler brede sig. Borgerne blev klar over, at de var blevet angrebet med kemiske våben. Mange forsøgte uden held at tætte indgangene til deres skjulesteder med fugtige håndklæder for at holde gasserne ude, og folk løb i stedet ud på gaderne i panik. Her mødtes de overalt af synet af døde, der var som forstenet på grund af de lammelser, som gasserne forårsagede, og folk der famlede rundt i blinde med alvorlige skader.

De første bomber har muligvis indeholdt napalm eller fosfor, som brænder alt. De næste bomber indeholdt dels sennepsgas, som forbrænder, muterer DNA og kan medføre kræft og misdannelser. Dels nervegasserne sarin og tabun, som kan dræbe, lamme og medføre øjeblikkelige psykiske lidelser. Mellem 5.000 mennesker mistede livet ved det tre dage lange angreb mod Halabja, og tusinder blev såret.

Grusomme tv-billeder gik herefter verden rundt, og alverdens tv-seere fik kendskab til giftgasangrebene. Kurderne havde håbet på, at dette kendskab ville medføre hjælp til kampen mod Saddam Hussein, men hjælpen udeblev. USA fordømte angrebet på Halabja, men nævnte ingen landenavne – officielt, fordi der var tvivl om, hvorvidt det var Iran eller Irak, der stod bag angrebet. Ingen anden vestlig regering fordømte angrebet, og Saddam Hussein kunne derfor fortsætte med at anvende giftgas mod befolkningen.

Halabjas borgere betalte en høj pris, inden den otte år lange krig mellem Iran og Irak endte med, at de to lande sluttede fred. Men det vil mindst 5.000 af Halabjas borgere aldrig komme til at opleve. I

dag efter 21 år minder vi dagen. Saddam er begravet, Ali Hassan sidder og venter på sin dom og andre i styret skal også i retten. Hver dag er der stadig terror som koster mange Irakers liv, men livet fortsætter - dog bliver skammen tilbage hos dem, som ikke kunne handle da de skete.

Befolkningen har overlevet og har det langt bedre i Kurdistan, men den har stadig brug for støtte og rehabilitering i dens egen sjæl, krop, psyke - især den generation som har oplevet denne tragedie.

Hvad der skete i Halabja i 1988 er givetvis en forbrydelse mod menneskeheden og som sådan værdig at mindes og minde hinanden om. Historien skal mindes, for det skal ikke gentages. Som den danske filosof Søren Kirkegaard skriver: "Livet skal leves forlæns og forstås baglæns". Derfor mener vi, at historien skal læses og læres, således at den ikke gentager sig. Vi beder de danske politikere og beslutningstagere om at støtte den kurdiske befolkning og irakerne generelt ved at udpege den 16. marts som en dato i verdenssamfundets kalender, hvor vi hvert år markerer vores modstand mod folkedrab og folkeudryddelse samt sætter et stop for enhver form for handel og produktion af masseødelæggelsesvåben.

De danske beslutningstagere bør derfor tage sagen op i den Europæiske Folkesamling i Europas parlament for at udråbe og markere dagen som en tragedie og en kriminel handling imod menneskeheden.

Att: Folketinget
Udenrigsudvalget
CC: Steen Gade, MF

Afs: Kurdernes sammenslutning råd i Danmark(Marts 2009)

Kontakt e-mail:

FarhadFaylee@gmail.com
Serdar.serif@live.dk